

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ за результатами визначення потреб у соціальних послугах населення Бородянської селищної територіальної громади

1. Вступна частина

1.1. Профіль територіальної громади

Бородянська селищна територіальна громада була створена у грудні 2018 року. До її складу входить **селище Бородянка та 29 сіл**.

Загалом у громаді станом 1 січня 2024 року проживають **25953 осіб**, з яких **12952** людей у місті та **1402** у селах (табл. 1). Такі дані наведені у **додатку 1 до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах** (далі – Порядок), проте фіксується неспівпадіння суми кількості міського та сільського населення та загального числа жителів громади. **Чисельність населення зросла з 23858 осіб** (станом на 1 липня 2022 року) до **25953 осіб** (станом на 1 січня 2024 року). Згідно з даними на порталі gromada.info, у найменших з сіл громади (с. Торф'яне та с. Михайленків) зареєстровано по 1 жителю, а у найбільшому (с. Загальці) – 3008 мешканців.

1.2. Основні тенденції соціально-демографічних процесів у територіальній громаді

Статеві-вікова структура населення громади в цілому відображає загальноукраїнські тенденції (таблиця 1):

- **частка дитячого населення** віком 0 – 17 років складає 17% (станом на липень 2022 рік) та **15%** (станом на лютий 2024 рік) від загальної чисельності жителів громади;
- станом на січень 2024 рік спостерігається **переважання показника народжуваності над смертністю**, а в липні 2022 року переважала смертність над народжуваністю.

Дані про чисельність осіб похилого віку в межах дослідження не збирались, а щодо кількості осіб віком 14-35 років по громаді не були надані, тож можливість визначити наявність характерної для країни в цілому **тенденції старіння населення** відсутня, проте, зважаючи на актуальну соціально-демографічну ситуацію, її вірогідність є доволі високою.

Таблиця 1

**Демографічна структура Бородянської громади
станом на 1 липня 2022 року та 1 січня 2024 року**

Показник	Роки	
	2022	2024
Чисельність населення всього	23858	25953
Чисельність жінок	12596	13583
Чисельність чоловіків	11257	12370
Чисельність міського населення із загальної кількості (селище Бородянка)	11119	12952
Кількість жінок з міського населення	5782	6696
Кількість чоловіків з міського населення	5337	6256

Чисельність сільського населення із загальної кількості	12739	1402
Кількість жінок із сільського населення	6751	731
Кількість чоловіків із сільського населення	5988	671
Чисельність дитячого населення віком 0-17 років	3946	3833
Кількість дівчат	Дані відсутні	1688
Кількість хлопців	Дані відсутні	2145
Кількість народжених	66	88
Кількість померлих	393	0

2. Характеристики вразливих груп населення, осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та стан охоплення їх соціальними послугами.

2.1. Чисельність вразливих груп населення

У Бородянській громаді згідно з інформацією, наведеною в **додатках 1 та 3.1** до Порядку, загалом станом на лютий 2024 року на обліку перебуває **більше 8000 осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення** (таблиця 2).

Таблиця 2

Чисельність вразливих груп населення у Бородянській громаді станом на 1 липня 2022 року та 1 січня 2024 року

Показник	Роки	
	2022	2024
Кількість ВПО	668	2986 (згідно з додатком 3.1 до Порядку, тоді як у додатку 1 вказана інша кількість – 17)
Кількість дітей, які перебувають на обліку у зв'язку з обставинами, зумовленими стихійним лихом, техногенними аваріями, катастрофами, бойовими діями чи збройними конфліктами	10	1896
Кількість безробітних (zareєстровані в центрі зайнятості)	Дані відсутні	680
Кількість дітей з особливими освітніми потребами	Дані відсутні	283
Кількість сімей, які отримують соціальні послуги	93	269
Кількість багатодітних сімей	Дані відсутні	257
Кількість дітей у багатодітних сім'ях	907	925
Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	96	91
з них ті, яких влаштовано на цілодобове перебування (від однієї доби на тиждень) до закладів інституційного догляду та виховання дітей	0	11
з них ті, які виховуються в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу	13	11
з них ті, які перебувають під опікою/піклуванням	71	69
з них усиновлених дітей	0	2

Кількість сімей, які перебувають на обліку надавача соціальних послуг як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	51	89
Кількість дітей у сім'ях, які перебувають на обліку надавача соціальних послуг як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	120	145
Кількість сімей, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям	Дані відсутні	89
Кількість дітей у сім'ях, які отримують допомогу малозабезпеченим сім'ям	Дані відсутні	179
Кількість дітей з інвалідністю	77	89
Кількість одиноких матерів	Дані відсутні	69
Кількість одиноких батьків	Дані відсутні	2
Кількість дітей, батьки або один із батьків яких загинули внаслідок військової агресії	30	54
Кількість дітей, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах	27	26 (згідно з додатком 1 до Порядку, тоді як у додатку 3.1 вказана інша кількість – 3)
Кількість сімей, у яких діти мають інвалідність	11	7 (згідно з додатком 1 до Порядку, тоді як у додатку 3.1 вказана інша кількість – 0)
Кількість осіб з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування (у віці 18-23 роки), які проживають в територіальній громаді	Дані відсутні	3 (згідно з додатком 1 до Порядку, тоді як у додатку 3.1 вказана інша кількість – 5)

Найчисельнішою серед вразливих груп населення в Бородянській громаді є внутрішньо переміщені особи. Під час фокусованого групового інтерв'ю з отримувачами соціальної допомоги та послуг у селищі Бородянка, яке було проведене у жовтні 2022 року, з 12 присутніх учасників представників цієї категорії не було. У колективному обговоренні взяли участь по 5 представників сімей, де діти постраждали від воєнних дій, та багатодітних сімей і сімей, де є одинокі матері (батьки), 4 представники сімей військовослужбовців, 3 представники сімейних форм виховання та 2 – сімей, які виховують дітей з інвалідністю. Деякі учасниці та учасники фокус групи належали одночасно до двох та більше вразливих груп.

2.2. Основні соціальні проблеми та чинники, що зумовлюють вразливість / складні життєві обставини, які найбільше поширені у Бородянській територіальній громаді

Представники органів місцевого самоврядування та надавачів соціальних послуг під час інтерв'ю у жовтні-листопаді 2022 року зазначили такі чинники, що зумовлюють вразливість і складні життєві обставини:

- війна та окупація, як наслідок – зруйноване житло та інфраструктура;
- безробіття, проблеми з працевлаштуванням;
- інфляція, зниження купівельної спроможності населення;
- відсутність безпечних приміщень, притулків;
- обмежений доступ до якісної освіти через руйнування інфраструктури;

- збільшення кількості неповних сімей, основними потребами яких є житло, одяг, продовольчі та непродовольчі товари;
- вживання психоактивних речовин, алкогольних напоїв;
- психологічні травми внаслідок пережитої воєнної агресії та пов'язаних з нею подій.

2.3. Стан охоплення соціальною допомогою та послугами вразливих груп населення

Соціальні послуги станом на лютий 2024 рік згідно з **додатком 3.1** до Порядку у громаді отримують 269 сімей. **Кількість осіб, які звертались** щодо отримання соціальних послуг, та осіб/сімей, щодо яких надійшли звернення/повідомлення про потребу в соціальних послугах за попередній календарний рік, **не у всіх вразливих групах співпадає** з кількістю осіб/сімей, щодо яких за результатами оцінювання потреб **зроблено висновок про потребу в наданні** соціальних послуг, та кількістю осіб / сімей, які **отримували соціальні послуги** у звітному періоді.

У деяких вразливих групах населення **кількість осіб / сімей, які отримали соціальні послуги, дорівнює загальній кількості тих, хто перебуває на обліку**. Це такі категорії, як:

- сім'ї, члени яких мають інвалідність;	здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони;
- неповнолітні одинокі матері (батьки);	- жінки, які виявили намір відмовитися від новонародженої дитини;
- особи, яким заподіяно шкоду пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією;	- особи з числа дітей сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування (у віці 18 – 23 роки)
- діти, які виховуються в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу;	- діти, які перебувають на обліку служби у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах;
- особи з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які	- діти, які перебувають під опікою / піклуванням.

Щодо груп, у яких **послуги отримала лише частина тих, хто по них звертався**, зафіксовані такі дані (вказаний відсоток тих, хто отримав послуги, порівняно з кількістю тих, хто по них звернувся):

- 30,3% ВПО;	- 10,1% сімей, які отримують державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям;
- 16,7% осіб, які перебувають на обліку органу пробації;	- 9,5% ВІЛ-інфікованих осіб.

Учасники та учасниці фокус-групи, яка була проведена у селищі Бородянка у жовтні 2022 року, зазначили, що отримували допомогу від **ООН, ЮНІСЕФ, гуманітарного штабу, благодійної організації «СОС дитячі містечка», волонтерів міжнародних ГО та БФ**.

Під час анкетування, коли респонденти мали перед очима **перелік послуг**, складений відповідно до затвердженого Міністерством соціальної політики **Класифікатора**

соціальних послуг, були отримані такі відповіді щодо **послуг, які вони отримали в громаді протягом минулого року**:

- натуральна допомога, зокрема, їжа, одяг, ліки, засоби гігієни (10 осіб);
- інформування (10 осіб);
- консультування (9 осіб);
- надання притулку (6 осіб);
- представництво інтересів (2 особи);
- екстрене (кризове) втручання (2 особи);
- соціально-психологічна реабілітація (2 особи);
- транспортні послуги (2 особи);
- соціальний супровід сімей, які перебувають у складних сімейних обставинах (1 особа).

Аналіз наданих соціальних послуг за класифікацією згідно з додатком 3.2. до Порядку засвідчив, що кількість осіб / сімей, які отримували послугу за минулий рік, **дорівнює** числу осіб / сімей, щодо яких за результатами оцінювання було зроблено висновок про потребу в наданні послуги.

Протягом 2023 року в Бородянській громаді були **надані такі соціальні послуги**:

- інформування;
- консультування;
- посередництво;
- представництво інтересів;
- догляд вдома;
- натуральна допомога.
- соціальна профілактика;
- соціальний супровід сімей / осіб у складних життєвих обставинах;
- догляд та виховання дітей в умовах наближених до сімейних;
- кризове та екстрене втручання.

У громаді не зафіксовано **послуг, які були надані тільки частині** сімей / осіб, щодо яких були зроблено висновок про потребу в послугі.

2.4. Основні потреби у соціальних послугах жителів територіальної громади з числа вразливих груп населення, осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах

Обговорюючи актуальні життєві обставини, **учасниці та учасники фокус-групи**, проведеної у селищі Бородянка у жовтні 2022 року, говорили, передусім, про **нагальну потребу** у відновленні житла і те, що громада не забезпечена достатньою кількістю дитячих садочків та генераторів.

Серед **першочергових послуг**, у яких є гостра потреба, були названі такі:

- натуральна допомога, зокрема, їжа, одяг, ліки, засоби гігієни (3 особи);
- інформування (3 особи);
- консультування (2 особи);
- представництво інтересів (1 особа);
- екстрене (кризове) втручання (1 особа);
- соціально-психологічна реабілітація (1 особа).

В анкетах, крім того, були зазначені **потреби** у теплих зимових речах, ковдрах, гаджетах і меблях для навчання дітей, побутовій техніці, встановленні вікон, обігрівачах, генераторах, допомозі з розчищенням колодязя для питної води та іншому.

Серед **послуг, яких не вистачає** їм та членам їхніх сімей, респонденти під час анкетування назвали такі:

- інформування (9 осіб);
- натуральна допомога, зокрема, їжа, одяг, ліки, засоби гігієни (6 осіб);
- консультування (5 осіб);
- екстрене (кризове) втручання (2 особи);
- соціально-психологічна реабілітація (2 особи);
- представництво інтересів (1 особа).
- соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування (1 особа);

Основні запити на допомогу від учасників та учасниць фокус-групи за результатами анкетування:

- забезпечення побутовими товарами (7 згадувань);
- забезпечення продуктами харчування (6 згадувань);
- забезпечення одягом (5 згадувань);
- інформаційна підтримка (4 згадування);
- юридична допомога (3 згадування);
- психологічна допомога (2 згадування);
- медична допомога (2 згадування);
- забезпечення побутовою технікою (2 згадування);
- фінансова допомога (1 згадування);
- забезпеченням взуттям (1 згадування);
- допомога з меблями (1 згадування);
- допомога зі встановленням вікон (1 згадування);
- допомога з гаджетами для навчання дітей (1 згадування);
- допомога з розчисткою колодязю (1 згадування).

3. Стан системи надання соціальних послуг і потреби для її подальшого розвитку

3.1. Наявні ресурси

Згідно інформації з **додатку 2** до Порядку надавачем соціальних послуг у Бородянській громаді є **Центр надання соціальних послуг Бородянської селищної ради**.

Фактична кількість отримувачів соціальних послуг за 2023 рік в установі **не досягла планової**, тоді як у липні 2022 року фактична кількість отримувачів перевищила план. Незважаючи на нижчу за план реалізацію у 2023 році, фактична кількість отримувачів (2456 осіб) все одно перевищує показник попереднього періоду (2100 осіб). Будівля установи **частково відповідає вимогам інклюзивності**.

Центр надання соціальних послуг Бородянської селищної ради надає послуги таким **категоріям осіб**:

- діти-сироти;
- діти, позбавлені батьківського піклування;
- діти з інвалідністю;
- одинокі матері, неповнолітні батьки;
- особи з інвалідністю;
- особи похилого віку;
- малозабезпечені сім'ї;
- багатодітні сім'ї;
- сім'ї воїнів ЗСУ;
- сім'ї загиблих воїнів ЗСУ;
- особи з числа дітей сиріт;
- особи, звільнені з місць позбавлення волі.

Вбачаються зміни, які відображають **розширення кола отримувачів соціальних послуг** у лютому 2024 року порівняно з липнем 2022. Послуги установи-надавача охопили нові вразливі категорії населення: діти-сироти, діти позбавлені батьківського піклування, особи з інвалідністю, особи похилого віку, малозабезпечені сім'ї, сім'ї воїнів ЗСУ, сім'ї загиблих воїнів ЗСУ, особи з числа дітей сиріт, особи, звільнені з місць позбавлення волі.

Аналіз засвідчив, що **сім категорій бенефіціарів не входять до переліку** груп населення, з якими працює установа-надавач соціальних послуг в Бородянській громаді, а саме:

- особи, сім'ї, які опинилися у складних життєвих обставинах;
- прийомні сім'ї, патронатні сім'ї, опікуни, піклувальники;
- дитячі будинки сімейного типу;
- ВПО;
- сім'ї з дітьми військовослужбовців;
- сім'ї, де діти постраждали від воєнних дій;
- сім'ї з дітьми ВПО, які прибули у громаду після 24 лютого 2022 року.

Перелік послуг, які надає установа-надавач соціальних послуг у Бородянській громаді представлений у таблиці 3.

Таблиця 3

**Перелік соціальних послуг, що надаються надавачем соціальних послуг
у Бородянській громаді**

Перелік послуг	Центр надання соціальних послуг Бородянської селищної ради	
	Станом на липень 2022 року	Станом на січень 2024 року
001.0 інформування	так	так
002.0 консультування	так	так
002.1 консультативний кризовий телефон	ні	ні
003.0 посередництво	ні	так
004.0 представництво інтересів	так	так
005.0 надання притулку	ні	ні
005.1 нічний притулок	ні	ні
006.0 короткотермінове проживанні	ні	ні
007.0 соціальна профілактика	ні	так
008.1 догляд та виховання дітей в умовах наближених до сімейних	ні	так
009.1 підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю	ні	ні
009.2 підтримане проживання бездомних осіб	ні	ні
009.3 транзитне підтримане проживання / учбова соціальна квартира (будинок)	ні	ні
010.0 соціальний супровід	ні	ні
010.1 соціальний супровід сімей, осіб СЖО	так	так

010.2 соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування	так	ні
011.0 соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці	ні	ні
012.0 екстрене (кризове) втручання	так	так
013.0 соціальна адаптація	ні	ні
013.1 соціально-трудова адаптація	ні	ні
014.0 соціальна інтеграція та реінтеграція	ні	ні
015.1 догляд вдома	так	так
015.2 догляд стаціонарний	ні	ні
015.3 денний догляд	ні	ні
015.3.1 денний догляд дітей з інвалідністю	ні	ні
015.4 паліативний догляд	ні	ні
016.0 персональний асистент	ні	ні
017.1 соціальна реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями	ні	ні
017.2 соціально-психологічна реабілітація	ні	ні
017.3 соціально-психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин	ні	ні
017.4 соціально-психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю	ні	ні
018.1 тимчасовий відпочинок для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю	ні	ні
018.2 тимчасовий відпочинок для осіб, що здійснюють догляд за особами з інвалідністю, особами, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування	ні	ні
019.0 натуральна допомога	так	так
020.0 супровід під час інклюзивного навчання	ні	ні
021.0 фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних	ні	ні
022.0 переклад жестовою мовою	ні	ні
023.0 транспортні послуги	ні	ні

Як бачимо, у Бородянській громаді, станом на лютий 2024 року, є певна кількість базових та інших послуг, які не надаються надавачем соціальних послуг. Послуги, які незмінно надаються у громаді, це:

- інформування;
- консультування;
- представництво інтересів;
- соціальний супровід осіб / сімей СЖО
- догляд вдома;
- екстрене (кризове) втручання;
- натуральна допомога.

Базові послуги, які не надаються у громаді:

- надання притулку;
- соціальна інтеграція та реінтеграція;

- супровід під час інклюзивного навчання;
- переклад жестовою мовою;
- фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних.

Інші послуги, які не надаються у громаді:

- консультативний кризовий телефон;
- нічний притулок;
- короткотермінове проживання;
- підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю;
- підтримане проживання бездомних осіб;
- транзитне підтримане проживання / учбова соціальна квартира (будинок);
- соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування;
- соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці;
- соціально-трудова адаптація;
- паліативний догляд;
- догляд стаціонарний;
- персональний асистент;
- денний догляд дітей з інвалідністю;
- соціальна реабілітація осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями;
- соціально-психологічна реабілітація;
- соціально-психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин;
- соціально-психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю;
- тимчасовий відпочинок для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю;
- тимчасовий відпочинок для осіб, що здійснюють догляд за особами з інвалідністю, особами, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування.

Порівняно з 2022 роком у 2023 році в громаді **почали надавати послугу посередництва та припинили надавати послугу соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування**

Аналіз кадрового забезпечення надавача соціальних послуг у Бородянській громаді свідчить, що у його **штатному розкладі не представлені певні вузькі спеціалісти, а саме:**

- соціальний працівник;
- соціальний психолог;
- вихователь;
- помічник вихователя;
- вихователь соціальний по роботі з дітьми з інвалідністю;
- практичний психолог/психолог/психолог установи соціального захисту;
- вчитель спеціальної освіти (вчитель-дефектолог);
- асистент соціального вихователя по роботі з дітьми з інвалідністю;
- логопед;
- ерготерапевт;
- вчитель-дефектолог
- вчитель-реабітолог;
- лікар-фізіотерапевт;
- лікар-невролог дитячий;
- лікар-психіатр дитячий;
- лікар загальної практики – сімейний лікар;
- сестра медична (брат медичний).

Посади **практичного психолога** немає в установі-надавачі соціальних послуг. Зважаючи на **високу потребу** вразливих груп населення у психологічній допомозі та підтримці, таку ситуацію **важко назвати прийнятною**.

Крім того, у громаді зареєстровано **26 дітей** на обліку служби у справах дітей як такі, що **перебувають у складних життєвих обставинах**, та **1896 дітей**, які перебувають на обліку у зв'язку з **обставинами, зумовленими стихійним лихом, техногенними аваріями, катастрофами, бойовими діями чи збройними конфліктами**, але при цьому в установах-надавачах соціальних послуг відсутні **дитячий невролог та дитячий лікар-психіатр**. Відповідні фахівці, найімовірніше, є у закладах охорони здоров'я громади, проте їхня залученість до сфери надання соціальних послуг у ситуації війни може істотно підвищити якість обслуговування сімей з дітьми.

3.2. Висновки за результатами оцінювання організаційної спроможності територіальної громади у забезпеченні населення соціальними послугами та пропозиції щодо удосконалення

Згідно з даними, наведеними у **додатку 4** до Порядку, Бородянська селищна територіальна громада **відповідає основним критеріям належного рівня організаційної спроможності** у забезпеченні населення соціальними послугами за такими **показниками**:

- організаційний розвиток суб'єктів системи надання соціальних послуг;
- узгодженість бюджетного планування з прогностичними та програмними документами економічного і соціального розвитку територіальної громади та завданнями щодо удосконалення соціальних послуг;
- розвиненість комунікацій органу місцевого самоврядування з громадою у сфері планування та здійснення видатків місцевого бюджету на соціальні послуги;
- забезпеченість органу місцевого самоврядування фінансовими ресурсами;
- стан управління видатками місцевого бюджету на соціальні послуги.

У громаді наявний **місцевий орган соціального захисту населення, який не має статусу головного розпорядника коштів, а також надавач соціальних послуг комунального сектору, який такий статус має**.

У 2023 році в громаді проводився **моніторинг надання та оцінка якості соціальних послуг, що надаються населенню за бюджетні кошти**, якими було охоплено лише окремі послуги.

Реалізується участь **суб'єктів системи надання соціальних послуг** у визначенні потреб населення в соціальних послугах; проводиться внутрішня оцінка якості наданих соціальних послуг; відбувається навчання та підвищення кваліфікації персоналу.

Надавачами соціальних послуг комунального сектору вживались заходи щодо **залучення власних надходжень від надання соціальних послуг**. Також за результатами вжитих заходів у 2023 році від благодійників була залучена фінансова та натуральна допомога. Обсяг коштів, які надавачі соціальних послуг комунального сектору **залучили від надання платних соціальних послуг та від благодійників** Бородянською громадою у **додатку 4** до Порядку **не зазначений**.

Базові соціальні послуги впродовж 2023 року та двох попередніх у громаді **забезпечувались надавачем соціальних послуг комунальної форми власності**. Бородянська громада **не має угод (договорів) про співробітництво** у сфері організації надання соціальних послуг з надавачами недержавного сектору.

Громадою укладено **меморандуми, договори** про співробітництво у сфері організації надання соціальних послуг з **громадськими об'єднаннями, благодійними організаціями, проектами міжнародної технічної допомоги** тощо. Частина меморандумів, договорів (більшість положень) **виконано повністю**.

Договори про співробітництво територіальних громад у сфері надання соціальних послуг та **угоди (договори) про співробітництво з районною та / або обласною радами** у 2023 році Бородянською громадою **не укладались**.

У 2023 році в громаді була **затверджена стратегія розвитку територіальної громади**, до аналітичної частини якої **частково включено основні положення** результатів визначення потреб населення у соціальних послугах. Стратегія містить оперативну ціль, завдання щодо розвитку та організації надання соціальних послуг; однак не містить систему показників для моніторингу. **Стан виконання завдань** щодо розвитку та організації надання соціальних послуг та фінансування заходів згідно з додатком 4 до Порядку **встановити неможливо**.

У Бородянській громаді **немає затверджених середньострокових прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку** територіальної громади щодо розвитку та забезпечення надання соціальних послуг (місцевих програм розвитку тощо).

Звіти про виконання середньострокових прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку територіальної громади щодо розвитку та забезпечення надання соціальних послуг (місцевих програм розвитку тощо) за підсумками звітного року **затверджені**. **Більшу частину завдань** щодо розвитку та організації надання соціальних послуг **виконано**.

У громаді є **затверджена програма економічного і соціального розвитку територіальної громади**, яка містить завдання (заходи) щодо розвитку та організації надання соціальних послуг, однак не містить системи показників для моніторингу. У 2023 році **виконано лише окремі завдання** щодо розвитку та організації надання соціальних послуг.

У громаді **затверджено прогноз місцевого бюджету**, який охоплює звітний та два наступних роки. У прогнозі місцевого бюджету **виокремлено видатки на соціальні послуги та здебільшого враховано** потреби у ресурсах, необхідних для розвитку та забезпечення надання соціальних послуг. Також у бюджетних пропозиціях до прогнозу місцевого бюджету **здебільшого враховані потреби у ресурсах**, необхідних для розвитку та забезпечення надання соціальних послуг, встановлених за результатами визначення потреб населення у соціальних послугах та відображених у середньострокових прогнозних та програмних документах економічного і соціального розвитку територіальної громади.

Обсяг видатків на соціальні послуги, передбачені у бюджетних пропозиціях до прогнозу місцевого бюджету, **здебільшого врахований** у прогнозі місцевого бюджету.

У Бородянській громаді затверджено **план діяльності на середньостроковий період** (на звітний та два наступних роки) **головного розпорядника коштів**, що реалізує політику у сфері соціальних послуг, який містить **здебільшого враховані заходи** щодо розвитку та організації надання соціальних послуг. У бюджетному запиті **фрагментарно враховані потреби в ресурсах**, необхідних для розвитку та організації надання соціальних послуг, встановлених за результатами визначення потреб населення у соціальних послугах та відображених у бюджетних пропозиціях до прогнозу місцевого бюджету.

Таким чином, **бюджетне планування здебільшого узгоджене з прогнозними та програмними документами економічного і соціального розвитку територіальної громади та завданнями щодо розвитку соціальних послуг.**

Члени робочої групи у 2023 році не брали участі у плануванні видатків місцевого бюджету на соціальні послуги на рік. У звітному році **була опублікована інформацію з питань місцевого бюджету**, зокрема, і щодо видатків на соціальні послуги, в доступній для громадськості формі бюджету для громадян.

Консультації з громадськістю з метою представлення проекту бюджету на звітний рік та отримання зворотного зв'язку в 2023 році не були проведені, як і не було застосовано механізм громадського бюджету та не проведено конкурс громадських проектів.

Інформація щодо мобілізації власних доходів місцевого бюджету в Бородянській громаді за 2021-2023 роки у додатку 4 до Порядку не представлена. Також там відсутня інформація щодо подання у 2023 році громадою **заявок (проектів), спрямованих на розвиток соціальних послуг**, на участь у конкурсі для місцевого самоврядування.

Місцевий орган соціального захисту населення **поінформував** обласну військову адміністрацію про **неможливість задоволення потреб населення територіальної громади у соціальних послугах, крім базових соціальних послуг.**

Місцевий орган соціального захисту населення (орган місцевого самоврядування) у звітному році **брав участь у виконанні комплексних програм, регіональних програмах розвитку, проектах, заходах** обласної військової адміністрації, які передбачають розвиток соціальних послуг.

Також за результатами вжитих місцевою радою (місцевим органом соціального захисту населення) заходів територіальна громада у звітному році **брала участь у виконанні державних цільових програмах, проектів, заходів, спрямованих на розвиток соціальних послуг, які реалізує Міністерство соціальної політики, Національна соціальна сервісна служба та інші центральні органи виконавчої влади**, у результаті чого з Державного бюджету України до місцевого бюджету в 2023 році були залучені кошти на необхідні роботи для будівлі **модульного приміщення 200 кв. м.**

Обсяг і динаміка видатків місцевого бюджету на соціальні послуги за 2022 – 2023 роки представлені у таблиці 4. Це скорочений варіант форми для заповнення, яка міститься у **розділі 5.1. додатку 4** до Порядку. Усі інші показники або відсутні, або з позначками 0 грн.

Таблиця 4

**Обсяг і динаміка видатків місцевого бюджету на соціальні послуги
в Бородянській селищній територіальній громаді за 2021-2023 роки**

Показники	Роки		
	2021	2022	2023
Загальний обсяг видатків місцевого бюджету на соціальні послуги, тис. грн в тому числі:	3751,0	3490,0	3862,9
забезпечення діяльності інших закладів у сфері соціального захисту і соціального забезпечення	3751,0	3490,0	3862,9

Інформація щодо оцінки бюджетних програм, в межах яких надаються соціальні послуги, а також застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі в **додатку 4** до Порядку Бородянською громадою не представлена.

Усе вищезазначене **не дає достатньо підстав для висновків щодо того, наскільки наявні в Бородянській міській територіальній громаді ресурси та надавач соціальних послуг створюють можливості вчасно реагувати на соціальні та демографічні процеси, попереджувати виникнення соціальних проблем та задовольняти попит громадян на соціальні послуги.**

**4. Рекомендації щодо покращення соціальної допомоги та послуг за
результатами емпіричного дослідження у Бородянській селищній
територіальній громаді**

Під час **колективного обговорення на фокус-групі**, проведеної у жовтні 2022 року в селищі Бородянка, учасники та учасниці дослідження зазначили необхідність розвивати у громаді наступні **ініціативи**:

- додаткові консультації, інформування про отримання соціальних допомог та послуг (3 згадування);
- створення громадських організацій для підтримки сімей військовослужбовців (3 згадування);
- створення громадських організацій для підтримки сімей ВПО (3 згадування);
- надання психологічної допомоги та відпочинку в санаторіях (1 згадування);
- проведення просвітніх і патріотично-виховних заходів для та підлітків (1 згадування);
- створення батьківських груп самопідтримки (1 згадування).

Загалом учасники та учасниці **емпіричного дослідження** у селищі Бородянка висловили сподівання на те, що держава буде ефективніше працювати у напрямку

створення дієвих механізмів соціального захисту та підтримки соціально вразливих груп населення.

5. Джерела інформації та даних

У межах проєкту «**Право на сім'ю: усунення системних прогалин – підтримка реформ системи захисту дітей в Албанії, Білорусі, Вірменії, Північній Македонії та Україні**» для проведення дослідження з визначення потреб населення Бородянської селищної територіальної громади в соціальних послугах, моніторингу оцінювання організаційної спроможності надання послуг для дітей та сімей з дітьми і написання аналітичного звіту за їх результатами були використані такі **нормативні документи**.

1. **Закон України «Про соціальні послуги»;**

2. Додатки 1, 2, 3 та 4 до **Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах**, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики від 19 квітня 2023 року № 130-Н, **адаптовані дослідницької командою проєкту «Право на сім'ю: усунення системних прогалин – підтримка реформ системи захисту дітей в Албанії, Білорусі, Вірменії, Північній Македонії та Україні»** відповідно до завдань проєкту в частині збору та аналізу даних щодо стану розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, патронату над дитиною та потреб у їх розвитку;

3. **Класифікатор соціальних послуг**, затверджений наказом Міністерства соціальної політики від 23 червня 2020 року № 429.

Використані в аналітичному звіті **статистичні та інші дані щодо роботи суб'єктів системи надання соціальних послуг** отримані в результаті заповнення відповідальними представниками Бородянської селищної територіальної громади зазначених **додатків до Порядку**.

Інформація від **представників органів місцевого самоврядування та надавачів соціальних послуг** Бородянської селищної територіальної громади зібрана під час індивідуальних структурованих інтерв'ю, а від **бенефіціарів соціальної допомоги та послуг** – у процесі **фокусованого групового інтерв'ю та анкетування** жителів громади. Зазначені дослідження проводились у селищі Бородянка в жовтні-листопаді 2022 року в межах проєкту «**Право на сім'ю: усунення системних прогалин – підтримка реформ системи захисту дітей в Албанії, Білорусі, Вірменії, Північній Македонії та Україні**».

ДОДАТКИ:

1. Презентація Бородянкої ТГ_Городенка 14 березня.pdf
2. Бородянська громада_Додаток 1 до Порядку.docx
3. Бородянська громада_Додаток 2.1 до Порядку.docx
4. Бородянська громада_Додаток 2.2 до Порядку.docx
5. Бородянська громада_Додаток 3.1 до Порядку.docx
6. Бородянська громада_Додаток 3.2 до Порядку.docx
7. Бородянська громада_Додаток 4 до Порядку.docx